

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА

КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки магістра

спеціальності 081 «Право»

Полтава – 2016

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Вищим навчальним закладом Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: *Кульчій О.О.* – доцент кафедри правознавства
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», к. ю. н.,
доцент

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Осташова В. О. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри бізнес-
адміністрування та права Полтавської державної аграрної академії
Пікуль В. П. – Суддя Апеляційного суду Полтавської області

Обговорено і схвалено
на засіданні кафедри правознавства
протокол № 5 від 24 грудня 2015 р.
Завідувач кафедри _____ проф. Лаврик Г.В.

УЗГОДЖЕНО

На засіданні науково-методичної групи з
напрямку підготовки/спеціальності
протокол № 2 від 24 грудня 2015 р.
Голова науково-методичної групи
_____ проф. Лаврик Г.В.

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної ради ВНЗ
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»
«__» _____ 2016 р.
_____ проф. Рогоза М.Є.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Корпоративне право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки освітнього ступеня «магістр» спеціальності 081 «Право».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Корпоративне право» є сукупність правових норм, які регулюють майнові і немайнові відносини, що складаються у процесі діяльності суб'єктів корпоративних відносин, механізм їх реалізації та застосування, а також поняття, теорії й концепції, вироблені юридичною наукою в процесі теоретичного і практичного освоєння цієї ділянки правової дійсності.

Міждисциплінарні зв'язки: визначаються тим, що курс корпоративного права викладається після вивчення студентами навчальних дисциплін, які містять базові поняття юридичних наук і фундаментальні положення національної системи права («Теорія держави і права», «Цивільне право», «Господарське право» «Договірне право», «Кооперативне право»), і є необхідним для більш глибокого, комплексного розуміння та засвоєння принципів і норм системи права України.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль I – «Загальні засади корпоративного права» – включає в себе теми, які містять навчальний матеріал щодо загальної характеристики корпоративного права, його джерел, державно-правового регулювання корпоративних відносин, юридичної відповідальності у сфері корпоративних відносин.

Модуль II – «Правове регулювання діяльності окремих суб'єктів корпоративних відносин» – містить матеріал з питань правового регулювання діяльності господарських товариств, кооперативних організацій, фермерських господарств як суб'єктів корпоративних відносин.

Мета і завдання навчальної дисципліни.

1.1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни «Корпоративне право» є формування знань про правове регулювання корпоративних відносин, його принципи, способи і засоби, нормативну основу, ефективність та інші юридичні характеристики.

1.2. **Основними завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Корпоративне право» є:

- ознайомлення студентів з системою норм і принципів корпоративного права як складової національної системи права;
- формування у студентів комплексу знань про особливості правового регулювання корпоративних відносин;
- вироблення навичок практичного застосування набутих знань у процесі вирішення конкретних ситуацій.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- поняття, предмет, методи та джерела корпоративного права;
- засади державно-правового регулювання корпоративних відносин та юридичної відповідальності у цій сфері;
- правову природу, ознаки та види корпоративних організацій згідно із законодавством України;
- порядок створення, особливості діяльності та припинення суб'єктів корпоративних відносин;
- питання правового регулювання майнових корпоративних відносин;
- права та обов'язки засновників, учасників та членів корпоративних організацій;
- поняття та основні моделі корпоративного управління.

вміти:

- чітко орієнтуватися у системі нормативно-правових актів, що регулюють діяльність суб'єктів корпоративних відносин в Україні, правильно визначати нормативні акти і положення, що підлягають застосуванню у конкретній ситуації;
- застосовувати на практиці здобуті теоретичні знання щодо правового регулювання корпоративних відносин;
- вміти складати основні документи, які використовуються у сфері корпоративних відносин, зокрема, – установчі документи корпоративних організацій, дозвільні та реєстраційні документи тощо.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, 3 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль I. Загальні засади корпоративного права.

Тема 1. Загальна характеристика корпоративного права.

Поняття та ознаки корпоративного права. Суспільні відносини, що регулюються корпоративним правом. Співвідношення корпоративного права з акціонерним, господарським та цивільним правом.

Методи корпоративного права. Загальнонаукові та спеціальні методи в корпоративному праві. Функції та принципи корпоративного права.

Суб'єкти корпоративних відносин: загальна характеристика.

Корпоративне право як навчальна дисципліна. Мета та завдання корпоративного права як навчальної дисципліни. Структура курсу «Корпоративне право».

Тенденції розвитку корпоративного права в Україні.

Тема 2. Джерела корпоративного права.

Історико-правові аспекти становлення та розвитку національного законодавства щодо створення, функціонування та припинення господарських корпорацій.

Загальна характеристика джерел корпоративного права. Поняття, ознаки та система корпоративного законодавства. Локальні корпоративні акти. Корпоративні звичаї.

Проблеми вдосконалення корпоративного законодавства.

Тема 3. Державно-правове регулювання корпоративних відносин.

Державні органи, які регулюють корпоративні відносини. Державний контроль за корпоративною діяльністю.

Кабінет Міністрів України, його повноваження та функції у сфері регулювання корпоративних відносин та управління корпоративними правами держави.

Фонд державного майна України, його повноваження та функції у сфері регулювання корпоративних відносин та управління корпоративними правами держави.

Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку, її повноваження та функції у сфері регулювання корпоративних відносин та управління корпоративними правами держави.

Тема 4. Юридична відповідальність у сфері корпоративних відносин.

Відповідальність державних органів за порушення корпоративних норм. Нормативно-правові акти, які передбачають відповідальність державних органів за порушення корпоративних норм. Відповідальність посадових осіб державних органів за порушення корпоративних норм.

Відповідальність посадових осіб органів управління і контролю суб'єктів корпоративних відносин за порушення корпоративних норм.

Відповідальність акціонерів, учасників і працівників суб'єктів корпоративних відносин за порушення корпоративних норм.

Модуль II. Правове регулювання діяльності окремих суб'єктів корпоративних відносин.

Тема 5. Правове регулювання корпоративних відносин в акціонерному товаристві.

Законодавство України про акціонерні товариства.

Поняття і юридична природа акціонерного товариства як корпоративної організації. Типи акціонерних товариств.

Заснування акціонерного товариства. Установчі документи акціонерного товариства як корпоративної організації.

Майнові корпоративні відносини в акціонерному товаристві. Капітал та цінні папери акціонерного товариства. Дивіденди в акціонерному товаристві як корпоративній організації.

Відносини членства в акціонерному товаристві як корпоративній організації. Права та обов'язки акціонерів.

Правове регулювання організаційно-управлінських відносин в акціонерному товаристві.

Припинення акціонерного товариства.

Тема 6. Правове регулювання корпоративних відносин у товаристві з обмеженою відповідальністю.

Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю як корпоративної організації. Особливості створення та державної реєстрації товариства з обмеженою відповідальністю.

Система органів управління і контролю в товаристві з обмеженою відповідальністю як корпоративній організації, їх повноваження та функції.

Права та обов'язки учасників товариства з обмеженою відповідальністю.

Майнові корпоративні відносини в товаристві з обмеженою відповідальністю. Правовий режим майна товариства з обмеженою відповідальністю як корпоративної організації.

Припинення діяльності товариства з обмеженою відповідальністю.

Тема 7. Правове регулювання корпоративних відносин у товаристві з додатковою відповідальністю.

Правове становище товариства з додатковою відповідальністю як корпоративної організації. Особливості створення та державної реєстрації товариства з додатковою відповідальністю.

Система органів управління і контролю в товаристві з додатковою відповідальністю як корпоративній організації, їх повноваження та функції.

Права та обов'язки учасників товариства з додатковою відповідальністю.

Майнові корпоративні відносини в товаристві з додатковою відповідальністю. Правовий режим майна товариства з додатковою відповідальністю як корпоративної організації.

Припинення діяльності товариства з додатковою відповідальністю.

Тема 8. Правове регулювання корпоративних відносин у повному товаристві.

Поняття і юридична природа повного товариства як корпоративної організації. Особливості створення та установчі документи повного товариства.

Система органів управління в повному товаристві як корпоративній організації, їх повноваження та функції.

Права та обов'язки учасників повного товариства.

Майнові корпоративні відносини в повному товаристві.

Припинення діяльності повного товариства.

Тема 9. Правове регулювання корпоративних відносин у командитному товаристві.

Поняття і юридична природа командитного товариства як корпоративної організації. Особливості створення та установчі документи командитного товариства.

Система органів управління в повному товаристві як корпоративній організації, їх повноваження та функції.

Права та обов'язки учасників (вкладників) командитного товариства.
Майнові корпоративні відносини в повному товаристві.
Припинення діяльності командитного товариства.

Тема 10. Правове регулювання корпоративних відносин у виробничому кооперативі.

Виробничий кооператив як корпоративна організація.

Утворення та державна реєстрація виробничого кооперативу.
Особливості членства у виробничому кооперативі. Управління виробничим кооперативом. Господарська діяльність виробничого кооперативу.

Майнові корпоративні відносини у виробничому кооперативі. Майнова відповідальність виробничого кооперативу. Відповідальність членів виробничого кооперативу за зобов'язаннями кооперативу. Припинення виробничого кооперативу.

Тема 11. Правове регулювання корпоративних відносин у сільськогосподарській кооперації.

Законодавство України про сільськогосподарську кооперацію.

Сільськогосподарський виробничий кооператив як корпоративна організація.

Відносини членства у сільськогосподарському виробничому кооперативі.
Особливості управління сільськогосподарським виробничим кооперативом.
Майнові корпоративні відносини у сільськогосподарському виробничому кооперативі. Припинення сільськогосподарського виробничого кооперативу.

Обслуговуючий сільськогосподарський кооператив як корпоративна організація. Види сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Мета діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу.
Утворення та державна реєстрація сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу. Припинення діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу.

Особливості членства у сільськогосподарському обслуговуючому кооперативі. Управління сільськогосподарським обслуговуючим кооперативом.

Майнові корпоративні відносини в сільськогосподарському обслуговуючому кооперативі. Пайові внески до сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу. Кооперативні виплати в сільськогосподарському обслуговуючому кооперативі.

Державна підтримка сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Тема 12. Правове регулювання корпоративних відносин у споживчій кооперації.

Законодавство України про споживчу кооперацію.

Поняття споживчої кооперації та споживчого кооперативу (товариства) як корпоративної організації.

Особливості створення і державної реєстрації споживчого кооперативу (товариства). Припинення діяльності споживчого кооперативу (товариства).

Правове регулювання організаційно-управлінських відносин у системі споживчої кооперації.

Майнові корпоративні відносини у споживчому кооперативі (товаристві). Пайові внески до обслуговуючого кооперативу. Кооперативні виплати в обслуговуючому кооперативі.

Правове становище об'єднань (спілок) споживчих кооперативів (товариств).

Тема 13. Правове регулювання корпоративних відносин у кредитній кооперації.

Законодавство України про кредитну кооперацію.

Поняття і юридична природа кредитної спілки як корпоративної організації. Особливості створення і державної реєстрації кредитних спілок. Припинення діяльності кредитної спілки.

Система органів самоврядування кредитної спілки, їх повноваження. Відносини членства у кредитних спілках.

Майнові корпоративні відносини у кредитній спілці. Майнові фонди кредитної спілки, їх правовий режим.

Правове становище асоціацій кредитних спілок. Об'єднані кредитні спілки.

Тема 14. Правове регулювання корпоративних відносин у фермерському господарстві.

Законодавство України про фермерське господарство.

Фермерське господарство як корпоративна організація. Утворення та державна реєстрація фермерського господарства. Припинення діяльності фермерського господарства.

Особливості членства у фермерському господарстві. Управління фермерським господарством.

Господарська діяльність фермерського господарства. Майнові корпоративні відносини у фермерському господарстві.

Державна підтримка фермерського господарства.

3. Рекомендована література:

Основні нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72/1. – Ст. 2589.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11 (28.03.2003). – Ст. 462.
3. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – 11 лютого. – № 6. – Ст. 56.
4. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.
5. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 р. // Урядовий кур'єр. – 2005. – 17 серпня. – № 153-154.
6. Кодекс законів про працю України: Закон УРСР від 10.12.1971 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – № 50 (додаток). – Ст. 375.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 12 липня 1984 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51 (додаток). – Ст. 1122.
8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26 (29.06.2001). – Ст. 131.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. // Голос України. – 2012. – 19 травня. – № 90-91.
10. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11 (28.03.2003). – Ст. 461.
11. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40-42. – Ст. 492.
12. Про акціонерні товариства: Закон України від 19 вересня 2008 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – 19 грудня. – № 50-51. – Ст. 384.
13. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – 9 лютого. – № 5-6. – Ст. 30.
14. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14 травня 1992 р. в редакції від 22 грудня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 31. – Ст. 440; 1995. – № 14. – Ст. 93; 1999. – № 42-43. – Ст. 378; 2001. – № 10. – Ст. 44.; Голос України. – 2012. – 18 січня. – № 8-9.
15. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
16. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292.
17. Про державну підтримку малого підприємництва: Закон України від 19 жовтня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – 29 грудня. – № 51-52. – Ст. 447.

18. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24 червня 2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – № 30. – Ст. 1987.
19. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 р. в редакції від 26 листопада 2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31-32. – Ст. 263.
20. Про депозитарну систему України: Закон України від 6 липня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517.
21. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 6 вересня 2005р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – №48. – Ст. 483.
22. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22 травня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 276.
23. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275.
24. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11 вересня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – 27 лютого. – № 9. – Ст. 79.
25. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 29. – Ст. 377.
26. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 647.
27. Про інноваційну діяльність : Закон України від 4 липня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.
28. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) : Закон України від 15 березня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 21. – Ст. 103.
29. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2014. - № 13. - Ст. 222.
30. Про колективне сільськогосподарське підприємство: Закон України від 14 лютого 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 20. – Ст. 272.
31. Про кооперацію: Закон України від 10 липня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 5. – Ст. 35.
32. Про кредитні спілки: Закон України від 20 грудня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 15. – Ст. 101.
33. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 2 лютого 2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – Ст. 158.
34. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238.
35. Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні: Закон України від 21 грудня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 7. – Ст. 35.
36. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 10 квітня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 30. – Ст. 416.

37. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 5 квітня 2007 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 29. – Ст. 389.
38. Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності : Закон України від 19 травня 2011 р. // Урядовий кур'єр. – 2011. – 26 липня. – № 134.
39. Про підприємництво : Закон України від 7 лютого 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – 2 квітня. – № 14. – Ст. 168 (втратив чинність з 1 січня 2004 р., крім ст. 4).
40. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23 вересня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 40. – Ст. 364.
41. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.
42. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137.
43. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 17 липня 1997 р. в редакції від 20 листопада 2012 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/469/97-%D0%B2%D1%80>
44. Про споживчу кооперацію : Закон України від 9 квітня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – 28 липня. – № 30. – Ст. 414.
45. Про товарну біржу: Закон України від 10 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 139.
46. Про торгово-промислові палати в Україні: Закон України від 2 грудня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 13. – Ст. 52.
47. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21 вересня 2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 46. – Ст. 456.
48. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 липня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1.
49. Про фермерське господарство : Закон України від 19 червня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – 7 листопада. – № 45. – Ст. 363.
50. Про Фонд державного майна України : Закон України від 9 грудня 2011 р. // Урядовий кур'єр. – 2012. – 19 січня. – № 10.
51. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15 березня 2003 р. // Відомості Верховної Ради. України. – 2006. – № 34. – Ст. 291.
52. Про ціни і ціноутворення : Закон України від 21 червня 2012 р. // Голос України. – 2012. – 2 серпня. – № 140. – Ст. 52.
53. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23 лютого 2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – 4 серпня. – № 31. – Ст. 268.
54. Про корпоратизацію підприємств: Указ Президента України від 15 червня 1993 р. № 210/93 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/210/93>
55. Деякі питання вдосконалення корпоративного управління публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз

- України»: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2015 р. № 1002 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1002-2015-%D0%BF>
56. Про деякі питання управління корпоративними правами держави: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2014 р. № 678 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/678-2014-%D0%BF>
57. Про затвердження модельного статуту товариства з обмеженою відповідальністю: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 р. № 1182 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1182-2011-%D0%BF>
58. Про затвердження Основних концептуальних підходів до підвищення ефективності управління корпоративними правами держави : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2004 р. № 155 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/155-2004-%D0%BF>
59. Про затвердження Положення про порядок корпоратизації підприємств: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 1993 р. № 508 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/508-93-%D0%BF>
60. Про затвердження Положення про спостережну раду: : Постанова Кабінету Міністрів України від 19 липня 1993 р. № 556 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/556-93-%D0%BF>
61. Про затвердження Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності та критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 червня 2007 р. № 832 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/832-2007-%D0%BF>
62. Про затвердження Порядку утворення державної холдингової компанії: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2012 р. № 773 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/773-2012-%D0%BF>
63. Про управління корпоративними правами держави: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 травня 2000 р. № 791 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/791-2000-%D0%BF>
64. Про утворення Національної акціонерної компанії «Укراгролізинг» : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2001 р. № 354 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/354-2001-%D0%BF>
65. Про формування і ведення Реєстру корпоративних прав держави: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 жовтня 2003 р. № 1679 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1679-2003-%D0%BF>
66. Про практику розгляду судами корпоративних спорів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2008 р. № 13 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-08>
67. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин: Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 25 лютого 2016 р. № 4 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16>

Основна література:

1. Корпоративне право [Текст]: навч. посіб. для студентів ВНЗ / [О. В. Гарагонич та ін.]; за заг. ред. О. В. Гарагонича та С. М. Грудницької. – К.: Слово, 2014. – 343 с.
2. Корпоративне право України [Текст]: підручник / В. В. Луць [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Луця, д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 379 с.
3. Пальчук П.М. Корпоративне право [Текст]: навч. посіб. / П. М. Пальчук; Київ. нац. торг.- екон. Ун- т. – Київ: КНТЕУ, 2015. – 315 с.
4. Смітюх А.В.. Корпоративне право у схемах [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. В. Смітюх. – К. : Істина, 2012. – 271 с.

Додаткова література:

1. Бабяк Н. Д. Корпоративне фінансування в умовах нестабільності фінансового ринку [Електронний ресурс] / Н. Д. Бабяк, М. М. Самбірський // Фінанси України. – 2015. – № 10. – С. 116–125.
2. Бейцун І.В. Проблемні питання практики розгляду судами корпоративних спорів / І.В. Бейцун // Вісник господарського судочинства – 2007. – № 6. – С. 113–120.
3. Васильєва В.А. Корпоративне право як об'єкт спадкових прав / В.А. Васильєва // Вісник господарського судочинства – 2007. – №6. – С. 127–132.
4. Вінник О.М. Науково-практичний коментар Закону України «Про акціонерні товариства» [Текст] / О.М. Вінник. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 312 с.
5. Волкович, О. Ю. Господарські товариства як об'єкт управління / О. Ю. Волкович // Вісник Харківського Національного університету внутрішніх справ. Вип. 41. – 2008. – С. 236–244.
6. Гафурова О.В. Сільськогосподарські виробничі кооперативи: права та обов'язки членів [Текст] / О. В. Гафурова; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К.: МАУП, 2006. – 200 с.
7. Гладкий С. О. Комерційне право [Текст] : навч.- метод. посібник / С. О. Гладкий, О. М. Коросташов. – Полтава: ПУЕТ, 2013. – 283 с.
8. Гладкий С. О. Кооперативи: поняття і правова природа (історичний аспект) / С. О. Гладкий // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України : наук.– практ. зб. – 2008. – № 1 (43). – С. 35–41.
9. Гладкий С. О. Кооперація як об'єкт історико-правового пізнання у контексті системного підходу / С. О. Гладкий // Держава і право : зб. наук. праць. Юрид. і політ. науки. Вип. 39. – К. : Ін- т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2008. – С. 132–139.
10. Гнатківський Б. М. Національна кредитна кооперація в контексті міжнародного досвіду: теоретичні аспекти [Електронний ресурс] / Б. М. Гнатківський, О. Бульботка // Экономика Крыма. – 2013. – № 1. – С. 116–122. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econkr_2013_1_24

11. Головань І. Адвокат у ролі корпоративного секретаря, або Нові можливості за новим Законом / І. Головань // Правовий тиждень. – 2009. – №17. – 28 квітня.
12. Господарський кодекс України [Текст]: науково-практичний коментар / За ред. Коссака В.М. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010. – 624 с.
13. Господарський кодекс України: науково-практичний коментар станом на 1 листопада 2009 року[Текст] / за заг. ред. Притики Д.М., Булгакової І.В. // К.: «Юстініан». – 2010. – 1088 с.
14. Григор'єв, І. Господарські товариства. Внесення вкладів до статутного капіталу ТОВ: корпоративний та податковий аспекти [Текст] / І. Григор'єв // Юридична газета. – 2004. – 24 (20 січня). – С. 9.
15. Дадашев Б.А. Кредитні спілки в Україні [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Б. А. Дадашев, О. І. Гриценко ; ДВНЗ «Укр. акад. банк. справи Нац. банку України». – К. : Центр учбової л–ри, 2010. – 110 с.
16. Демченко С.Ф. Деякі проблеми судової практики вирішення корпоративних спорів / С.Ф. Демченко // Вісник господарського судочинства. – 2007. – №6. – С. 94– 99.
17. Дідківська Л.В. Українська кооперація: досвід і перспективи / Л.В. Дідківська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010 – № 11. – С. 135– 143.
18. Добровольский В.И. Корпоративное право для практикующих юристов[Текст]: монографія. / В.И. Добровольский. – М.: Волтерс Клувер. – 2009. – 656 с.
19. Добровольский В.И. Применение корпоративного права: [Текст] практическое руководство для корпоративных юристов / В.И. Добровольский. – М.: Волтерс Клувер. – 2008. – 576 с.
20. Духневич А.В. Кредитні спілки в Україні: історія та сучасність [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. В. Духневич ; Волин. нац. Ун-т ім. Л. Українки. – Луцьк : РВВ Волин. нац. Ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. – 236 с.
21. Жабський В. І. Корпоративні права держави як об'єкт корпоративних правовідносин [Електронний ресурс] / В. І. Жабський // Наше право. – 2013. – № 10. – С. 16-22. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nashp_2013_10_5.pdf.
22. Жигір А.А. Становлення сільськогосподарської обслуговуючої кооперації в Україні / А.А. Жигір // Агросвіт. – 2012. – № 8. – С. 34– 36.
23. Жорнокуй Ю. «Конфлікт інтересів» та «корпоративний конфлікт»: спільні та відмінні ознаки / Ю. Жорнокуй // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – №11.
24. Жорнокуй Ю. Корпоративна природа відносин між акціонером і акціонерним товариством / Ю. Жорнокуй // Право України. – 2008. – №11. – С. 49– 57.
25. Жорнокуй Ю. Поняття та правова природа категорії "корпоративний конфлікт" у структурі приватноправових відносин / Ю. Жорнокуй // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – №6.

26. Жорнокуй Ю. Шляхи вирішення конфліктних ситуацій (корпоративних конфліктів) в акціонерних товариствах / Ю. Жорнокуй // Право України. – 2009. – №10. – С. 190– 199.
27. Жорнокуй Ю. Суб'єктивне корпоративне право: універсальна єдність чи множинність прав [Електронний ресурс] / Ю. Жорнокуй // Вісник Академії правових наук України. – 2011. – № 3. – С. 106– 116. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vapny_2011_3_10
28. Захарченко А. М. Щодо визначення і застосування поняття "державне акціонерне товариство" [Електронний ресурс] / А. М. Захарченко // Публічне право. – 2013. – № 1. – С. 302– 309. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2013_1_43
29. Зеліско, А. В. Перетворення споживчих товариств у господарські товариства [Текст] / А. В. Зеліско // Держава і право. Юридичні і політичні науки. Вип.37. – К. : Ін- т держави і права НАН України / голова редкол. Ю. С. Шемшученко, 2007. – С. 396– 402.
30. Киценко Д. Застосування іноземного права до корпоративних відносин / Д. Киценко // Юридична газета. – 2008. – №27. – 8 липня.
31. Киценко Д. Наслідки підпорядкування корпоративних відносин іноземному праву / Д. Киценко // Юридична газета. – 2008. – № 31– 32. – 12 серпня.
32. Кібенко О.Р. Європейське корпоративне право на етапі фундаментальної реформи: перспективи використання європейського законодавчого досвіду у правовому полі України: монографія / О.Р. Кібенко. – Харків: Страйд. – 2005. – 432 с.
33. Климчук О. Корпоративные правоотношения в обществах с ограниченной ответственностью в Украине: [Текст] практическое пособие / О. Климчук, Т. Христюк. – К.: АЛЕРТА. – 2010. – 446 с.
34. Коментовані зразки документів (за чинним законодавством). Том 1. Цивільний кодекс України, Сімейний кодекс України, Цінні папери, Корпоративне право, Іпотека, Нотаріальний процес, Захист прав нотаріуса [Текст] / За загальною редакцією В.М. Марченка, О.Д. Чуєвої. – Харків: Страйд. – 2010. – 440 с.
35. Корніюк, О. Господарські товариства: подолання правових колізій / О. Корніюк // Бизнес. Бухгалтерия. – 2008. – 12 (24 березня). – С. 71– 72.
36. Коросташов О. М. Право (Господарське право. Комерційне право) [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. М. Коросташов, Н. М. Тягунова, П. Ю. Балабан. – Полтава: ПУЕТ, 2015. – 465 с.
37. Корпоративне право Австрії та України [Текст] : [монографія] / [Васильєва В. А. та ін.] ; за ред. проф. В. А. Васильєвої. – Івано– Франківськ : ПНУ ім. Василя Стефаника, 2015. – 250 с.
38. Корпоративне право Європейського Союзу та України [Текст] : навч. посіб. для студентів галузі знань 0304 «Право» спец. 8.03040101 «Правознавство» (для ден. та заоч. форм навчання)/ Репецький В. М., Музика Я. І., Граб С. О; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. – Львів : Вид– во Львів. комерц. акад., 2014. – 275 с.

39. Корпоративне право ЄС [Текст] : навч. посібник / Т. В. Шашихіна [та ін.] ; Програма Тасіс Європейського Союзу в Україні, Проект "Правничі студії в Україні: Київ та окремі регіони". – К. : ІМВ КНУ ім. Тараса Шевченка, 2004. – 170 с.
40. Кравчук В. М. Проблеми застосування Закону України "Про господарські товариства" в частині, що регулює припинення корпоративних правовідносин [Текст] / В. М. Кравчук // Захист корпоративних прав інвесторів в світлі нового Цивільного кодексу України : матеріали семінару, 16– 18 квіт. 2003 р. / Львів. нац. ун– т ім. І. Франка, юрид. ф– т, каф. цивіл. права і процесу, Львів. апеляц. госп. суд, Львів. апеляц. суд, Госп. суд Львів. обл. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2003. – С. 73– 112.
41. Кравчук В. М.. Корпоративне право [Текст] : [Наук.– практ. комент. законодавства та суд. практики] / В.М.Кравчук. – К. : Істина, 2005. – 719 с.
42. Кужелев М. О. Корпоративне управління в системі корпоративних відносин: методологічний аспект [Електронний ресурс] / М. О. Кужелев // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.13. – С. 199– 203.
43. Кулинич П. Ф. Фермер та фермерське господарство як суб'єкти права на сільськогосподарські землі [Текст] / П.Ф. Кулинич // Земельне право України: теорія і практика : загальнодерж. наук.– практ. юрид. вид. – 2013. – N 8. – С. 31– 36.
44. Лебідь В. І. Господарське право [Текст] : навч. посіб. / В. І. Лебідь, Н. О. Можаровська, Л. Л. Нескороджена ; Нац. акад. внутр. справ. – Вид. 2-ге, допов. і перероб. – Київ : Правова єдність : Алерта, 2014. – 414 с.
45. Мавліханова Р.В. Виробничі кооперативи як суб'єкти цивільного права [Текст]: дис. канд. юрид. наук: 12.00.03 / Р.В Мавліханова; Національний ун– т внутрішніх справ. – Х., 2005. – 212 арк.
46. Мостовий Г.І. Проблеми розвитку кооперативних відносин в аграрному секторі економіки України / Г.І. Мостовий, В.Ю. Бабаєв // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2011. – № 5. – С. 106– 111.
47. Науково-практичний коментар закону України «Про господарські товариства» [Текст] / Ю. Крупка. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 272 с. (Бюлетень законодавства і юридичної практики України; 2008, №9).
48. Новіцька І.В. Роль кредитної кооперації у соціально– економічному розвитку України / І.В. Новіцька // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 8 . – С. 125– 131.
49. Подерьогін А. М. Корпоративне податкове планування у фінансовому управлінні підприємством / А.М. Подерьогін, В. К. Черненко // Фінанси України. – 2011. – N 4. – С. 47– 54.
50. Ринка О. Організація правової роботи в системі споживчої кооперації України / О. Ринка // Вісті ЦССТУ. Діловий випуск. – 2010. – 1 жовтня. – № 40. – С. 1– 8 (вкладка).
51. Смітюх А. В. Корпоративне право України. Практикум [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. В. Смітюх ; Одес. нац. ун– т ім. І. І. Мечникова. – К. : Істина, 2011. – 182 с.

52. Смолин Григорій Васильович Господарське право України. Загальна частина [Текст]: навч. посіб. / Г. В. Смолин ; Львів. держ. Ун-т внутр. справ. – 3- те вид., переробл. і допов. – Л. : ЛДУВС, 2013. – 551 с.
53. Смолин Г. В. Господарське право України. Особлива частина [Текст]: підручник / Г. В. Смолин; Львів. держ. Ун-т внутр. справ. – 3-те вид., переробл. і допов. – Львів : ЛДУВС, 2014. – 591 с
54. Стільник В.В. Еволюція організаційно-правових форм та стан кооперації сільськогосподарських підприємств України / В.В. Стільник // Агросвіт. – 2012. – № 5. – С. 53– 56.
55. Тимошенко І.В. Про кооперативні організації сфери послуг / І.В. Тимошенко // Вісті ЦССТУ. Діловий випуск. – 2012. – 4 травня. – № 18. – С. 3– 4 (вкладка).
56. Тимощук О. Корпоративне право: проблеми застосування: Щорічний форум з корпоративного права Асоціації юристів України / О. Тимощук // Юридичний вісник України. – 2011. – N 44(5– 11 листопада). – С. 2– 3.
57. Ушкаренко Ю. Актуальні проблеми розвитку сільськогосподарської кооперації / Ю. Ушкаренко, В. Петлюченко, В. Грек // Тваринництво України. – 2011. – № 12. – С. 8– 11.
58. Ушкаренко Ю. Фермерство у розвитку сільгоспкооперації / Ю. Ушкаренко, В. Петлюченко // Тваринництво України. – 2011. – № 11. – С. 35– 38.
59. Ушкаренко Ю.В. Підвищення ефективності діяльності фермерських господарств на основі кооперації / Ю.В. Ушкаренко // Агросвіт. – 2011. – № 13/14. – С. 2– 6.
60. Цікало В. Корпоративні права: поняття, ознаки та класифікація / В. Цікало // Право України. – 2010. – №11. – С. 102– 112.
61. Чурилова Т.М. Правові засади розвитку сільськогосподарських кооперативів / Т. М. Чурилова // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 1. – С. 206– 210.
62. Шуба Б. В. Корпоративне право і законодавство: поняття та систематизація [Електронний ресурс] / Б. В. Шуба // Європейські перспективи. – 2013. – № 5. – С. 137– 140. – Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2013_5_26
63. Шульга М.В. Фермерське господарство: правові засади створення, функціонування та припинення [Текст] / М. В. Шульга [та ін.] ; за заг. ред. М. В. Шульга. – Х. : Одиссей, 2004. – 464 с.
64. Шуст О.А. Економічні засади розвитку кооперації в м'ясному скотарстві України / О.А. Шуст // Вісник аграрної науки. – 2011. – № 3. – С. 64– 68.
65. Щербина В.С. Господарське право [Текст]: підручник / В. С. Щербина. – 6- те вид., переробл. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 636 с.
66. Яценко І. С. Корпоративне право Республіки Польща (основні положення) [Текст] / І. С. Яценко. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – 232 с.
67. Goulding, S. Company law [Electronic resource] / S. Goulding. - 2nd. ed.. - London : Cavendish Publishing Limited, 1999. - 479 p.
68. Finch, W. Corporate insolvency law [Electronic resource] / W. Finch. - Cambridge : Cambridge university press, 2009. - 916 p.

4.Форма підсумкового контролю успішності навчання

Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль. Об'єктами системи поточного та підсумкового контролю є робота студентів на семінарських (практичних) заняттях та виконання домашніх завдань. Поточний контроль здійснюється при проведенні семінарських (практичних) занять і має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни.

Під час проведення семінарських занять застосовуються такі методи контролю, як усне та письмове опитування студентів з питань, визначених планом семінарських занять, дискусійне обговорення проблемних питань з теми заняття, письмове складання студентами тестів. Також поточний контроль знань здійснюється при розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» комплексу практичних задач і проблемних ситуацій.

Поточний контроль виконання студентами домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки викладачем результатів вказаних завдань.

Підсумкове оцінювання знань з дисципліни здійснюється у формі ПМК (заліку).

5.Засоби діагностики успішності навчання.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за результатами поточного контролю знань. Загальна сума набраних балів протягом семестру за поточну успішність максимально складає 100. Академічні успіхи студента визначаються за допомогою системи оцінювання, що використовується в ПУЕТ, з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Оцінка «відмінно» (90– 100 балів) передбачає, що студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

Оцінка «дуже добре» (82– 89 балів) передбачає, що студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Оцінка «добре» (74–81 бал) передбачає, що студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача й самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.

Оцінка «задовільно» (64– 73 бали) передбачає, що студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних

положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Оцінка «достатньо» (60–63 бали) передбачає, що студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.

Оцінка «незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю» (35– 59 балів) передбачає, що студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

Оцінка «незадовільно» з обов'язковим вивченням залікового кредиту» (1– 34 бали) передбачає, що студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.